

УДК 349.414

ЩОДО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Н.О. КУЧАКОВСЬКА,

Кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри аграрного, земельного та екологічного права ім. академіка В.З. Янчука Національного університету біоресурсів і природокористування України, м.Київ. Україна

У статті досліджено правове регулювання плати за землі сільськогосподарського призначення. З'ясовано порядок визначення розміру земельного податку та орендної плати за землі даної категорії, а також порядок і строки їх сплати. Виявлено недоліки правового регулювання оподаткування земель.

Ключові слова: *землі сільськогосподарського призначення, нормативна грошова оцінка земель, плата за землю, земельний податок, орендна плата*

Конституцією України проголошено, що земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави (ст. 14). З метою забезпечення охорони земель ст. 206 Земельного кодексу України від 25.10.2001 р. (далі – ЗКУ) встановлено презумпцію платності використання землі в Україні. Кошти від плати за землю зараховуються до бюджетів місцевого самоврядування (п. 4 ч. 1 ст. 69 Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 р.) і спрямовуються на забезпечення раціонального використання та охорони земель відповідних населених пунктів, що задовольняє інтереси територіальних громад, які сплачують ці кошти.

Проблеми плати за землю досліджувалися такими вченими-юристами, як П.Ф. Кулинич, А.М. Мірошніченко, В.В. Мушенко, С.І. Федчук, В.В. Хохуляк та ін. Метою цієї статті є аналіз чинного законодавства щодо плати за землі сільськогосподарського призначення, які представляють найбільшу категорію земель в Україні (70,9% від загальної площі її території [1]) і потребують постійного контролю з боку держави за їх ефективним використанням та оподаткуванням.

На сьогодні відносини оподаткування землі регулюються Податковим кодексом України від 02.12.2010 р. (далі – ПКУ), яким дано законодавче визначення плати за землю – як загальнодержавний податок, який справляється у формі земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності (п. 14.1.147 ст. 14), тобто в даному випадку й орендна плата розглядається як податок. З цього приводу А.М. Мірошніченко слушно зауважив, що підхід, за яким орендна плата має режим обов'язкового платежу, видається хибним, оскільки таким чином спотворена природа орендних

договірних відносин як відносин, що повинні ґрунтуватися на засадах юридичної рівності сторін [3, с. 374].

Земельний податок, згідно з ПКУ, – це обов'язковий платіж, що справляється з власників земельних ділянок і земельних часток (паїв), а також постійних землекористувачів (п. 14.1.72 ст. 14), отже, платниками земельного податку є власники земельних ділянок, власники земельних часток (паїв) та постійні землекористувачі. При цьому власниками земельних ділянок сільськогосподарського призначення можуть бути лише громадяни та юридичні особи України (ч. 5 ст. 22 ЗКУ), територіальні громади (щодо земель комунальної власності) і держава (щодо земель державної власності) (п. 14.1.34 ст. 14 ПКУ). Однак, на підставі п. 282.1.3 ст. 282 ПКУ, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, які, відповідно, реалізують право державної та комунальної власності на землю, звільняються від сплати податку.

Суб'єктами права постійного користування на землі сільськогосподарського призначення є лише державні та комунальні підприємства, установи та організації, яким такі землі надані для науково-дослідних, навчальних цілей та ведення товарного сільськогосподарського виробництва, а також громадські організації інвалідів України, їх підприємства (об'єднання), установи та організації, яким землі надані для ведення підсобного сільського господарства (ч. 3 ст. 22, ст. 24 та ч. 2 ст. 92 ЗКУ).

На відміну від ч. 1 ст. 206 ЗКУ, яка об'єктом плати за землю визначає лише земельні ділянки, згідно з п. 270.1.2 ст. 270 ПКУ, окремим об'єктом оподаткування є земельні частки (паї) – умовні частки в землях колективних сільськогосподарських підприємств, що належить кожному окремому члену такого підприємства. Земельні частки (паї) визначаються розрахунковим шляхом як середня по господарству без виділення земельних ділянок у натурі [4, с. 378]. Перелік осіб, які мають право на земельну частку (пай), наведений у ст. 1 Закону України «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)» від 05.06.2003 р. Документом, що посвідчує право на отримання земельної частки (паю) громадянами України, є трудова книжка члена колективного або іншого сільськогосподарського підприємства чи нотаріально засвідчена виписка з неї.

Основним документом, що посвідчує право власності на земельну частку (пай), є сертифікат, виданий районною державною адміністрацією. Крім того, до правопосвідчувальних документів на земельну частку (пай) належать: свідоцтво про право на спадщину; посвідчені у встановленому законом порядку договори купівлі-продажу, дарування, міни, до яких додається сертифікат на право на земельну частку (пай); рішення суду про визнання права на земельну частку (пай) (ст. 2 Закону). Слід зазначити, що сертифікати на право на земельну частку (пай) є дійсними до виділення власникам земельних часток (паїв) у натурі (на місцевості) земельних ділянок та видачі їм державних актів на право власності на землю (п. 17 розділ X «Перехідні положення» ЗКУ).

Щодо моменту виникнення обов'язку сплачувати плату за землю, п. 287.1 ст. 287 ПКУ визначено, що власники землі та землекористувачі сплачують її з дня виникнення права власності або права користування земельною ділянкою. Зазначені права виникають з моменту їх державної реєстрації (ст. 125 ЗКУ, Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» (в редакції від 11.02.2010 р.)). Документами, що посвідчують право власності на земельну ділянку та право постійного користування земельною ділянкою, є державні акти [7].

Власники земельних часток (паїв) сплачують земельний податок на загальних підставах: «з дня виникнення права власності» (п. 287.1 ст. 287 ПКУ). Таке право виникає з моменту реєстрації сертифікатів на право на земельну частку (пай) відповідною районною державною адміністрацією (п. 5 Указу Президента України від 08.08.1995 р. №720/95 «Про порядок паювання земель, переданих у колективну власність сільськогосподарським підприємствам і організаціям»).

Платником орендної плати є орендар земельної ділянки (п. 288.2 ст. 288 ПКУ). Право оренди земельної ділянки посвідчується договором оренди землі (ч. 5 ст. 126 ЗКУ), порядок укладення та істотні умови якого визначені Законом України «Про оренду землі» (в редакції від 02.10.2003 р.), до того ж, слід підкреслити, що за земельні ділянки державної і комунальної власності орендна плата справляється виключно у грошовій формі (ч. 3 ст. 22 Закону).

Для визначення розміру земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності використовується нормативна грошова оцінка земельних ділянок (п. 289.1 ст. 289 ПКУ, ч. 3 ст. 201 ЗКУ, ч. 5 ст. 5 Закону України «Про оцінку земель» від 11.12.2003 р.), головне призначення якої полягає у встановленні обґрунтованих розмірів плати за земельні ділянки залежно від категорії земель. Так, у розділі XIII «Плата за землю» ПКУ встановлені ставки податку, а також розміри орендної плати за земельні ділянки різних категорій земель, залежно від того, проведено їх нормативну грошову оцінку чи ні. При цьому під ставкою податку для цілей розділу XIII цього Кодексу розуміється законодавчо визначений річний розмір плати за одиницю площі оподаткованої земельної ділянки (п. 14.1.240 ст. 14 ПКУ), а базовим податковим (звітним) періодом для плати за землю визначено календарний рік, що починається 1 січня і закінчується 31 грудня (ст. 285 ПКУ). Необхідно також зазначити, що нормативна грошова оцінка земель щороку станом на 1 січня підлягає індексації, величина коефіцієнта якої визначається відповідно до ст. 289 ПКУ.

Згідно зі ст. 22 ЗКУ до земель сільськогосподарського призначення належать землі, надані для виробництва сільськогосподарської продукції, здійснення сільськогосподарської науково-дослідної та навчальної діяльності, розміщення відповідної виробничої інфраструктури, у тому числі інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції, або

призначені для цих цілей. Для оподаткування земель даної категорії встановлені ставки податку за один гектар сільськогосподарських угідь у відсотках від їх нормативної грошової оцінки у таких розмірах: для ріллі, сіножатей та пасовищ – 0,1; для багаторічних насаджень – 0,03 (п. 272.1 ст. 272 ПКУ).

Що стосується визначення сільськогосподарських угідь, воно дається лише на рівні підзаконних нормативно-правових актів. Зокрема, в Інструкції з заповнення державної статистичної звітності з кількісного обліку земель (форми №№6-зем, ба-зем, бб-зем, 2-зем), затвердженій наказом Державного комітету статистики України від 05.11.1998 р. №377, під цим поняттям розуміється: земельні угіддя, які систематично використовують для отримання сільськогосподарської продукції. До їх складу входять рілля, багаторічні насадження, сіножаті, пасовища та перелоги (п. «а» ч. 2 ст. 22 ЗКУ).

Варто відмітити, що ПКУ залишив поза увагою оподаткування перелогів, які також віднесені до сільськогосподарських угідь. Згідно з вищезгаданою Інструкцією, перелогами є землі, які раніше орали, а згодом більше року, починаючи з осені, не використовували для засіву сільськогосподарських культур і не готують під пар. Тобто такі землі певний час не використовуються для виробництва сільськогосподарської продукції, і щодо них доцільно передбачити відповідну норму у ст. 283 ПКУ про звільнення їх від оподаткування.

У складі земель сільськогосподарського призначення, наданих для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, завжди представлені як сільськогосподарські, так і несільськогосподарські угіддя [4 с. 396]. До останніх належать землі загального використання (господарські шляхи і прогони), землі під господарськими будівлями і дворами тощо (п. «б» ч. 2 ст. 22 ЗКУ). Статтею 277 ПКУ встановлені ставки податку за такі земельні ділянки, розташовані за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено. Так, ставка податку за один гектар несільськогосподарських угідь, зайнятих господарськими будівлями (спорудами), встановлюється у розмірі 5% від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по АР Крим або по області (п. 277.1 ст. 277).

Відповідно до ч. 3 ст. 22, ч. 1 ст. 35 ЗКУ, землі сільськогосподарського призначення можуть передаватися у власність та надаватися у користування громадянам України для ведення індивідуального або колективного садівництва. Земельні ділянки, які надаються садівницьким товариствам для ведення громадянами колективного садівництва, складаються з двох частин: земель загального користування та земель, які, власне використовуються для садівництва і закріплюються за громадянами-членами садівницького товариства. Землі загального користування садівницького товариства і земельні ділянки, закріплені за його членами, мають різний правовий режим. Землі загального користування садівницького товариства є об'єктом його приватної власності як юридичної особи [4 с. 398]. До таких земель належать ділянки,

зайняті захисними смугами, дорогами, проїздами, будівлями і спорудами загального користування (ч. 4 ст. 35 ЗКУ). Земельні ділянки садівницького товариства, які закріплюються за його членами, призначені для закладення та вирощування багаторічних плодкових насаджень, а також для зведення та експлуатації садового будинку та господарських споруд. Такі земельні ділянки передаються громадянам – членам товариства у власність [4 с. 398] і оподатковуються за ставкою 5% від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по АР Крим або по області (п. 277.2 ст. 277 ПКУ).

Щодо земельних ділянок, наданих для потреб сільськогосподарського виробництва в межах населених пунктів і зайнятих господарськими будівлями (спорудами), згідно з п. 276.1 ст. 276 ПКУ, податок справляється у розмірі 3% суми земельного податку, обчисленого відповідно до цього Кодексу.

Варто відмітити, що ПКУ передбачені пільги по сплаті земельного податку (ст. 283-284). Зокрема, не сплачується податок за сільськогосподарські угіддя зон радіоактивно забруднених територій, визначених відповідно до закону такими, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи (зон відчуження, безумовного (обов'язкового) відселення, гарантованого добровільного відселення і посиленого радіоекологічного контролю), і хімічно забруднених сільськогосподарських угідь, на які запроваджено обмеження щодо ведення сільського господарства (п. 283.1.1 ст. 283), тобто виробництва продукції, яка пов'язана з біологічними процесами її вирощування, призначеної для споживання в сирому і переробленому вигляді та для використання на нехарчові цілі (ст. 1 Закону України «Про стимулювання розвитку сільського господарства на період 2001–2004 років» від 18.01.2001 р.).

Від оподаткування також звільняються земельні ділянки державних сортовипробувальних станцій і сортодільниць, які використовуються для випробування сортів сільськогосподарських культур (п. 283.1.3 ст. 283 ПКУ); земельні ділянки сільськогосподарських підприємств усіх форм власності та фермерських (селянських) господарств, зайняті молодими садами, ягідниками та виноградниками до вступу їх у пору плодоношення, а також гібридними насадженнями, генофондовими колекціями та розсадниками багаторічних плодкових насаджень (п. 283.1.5 ст. 283 ПКУ). Водночас звільняються від сплати земельного податку новостворені фермерські господарства протягом трьох років, а в трудонедостатніх населених пунктах – протягом 5 років з часу передачі їм земельної ділянки у власність (п. 282.1.11 ст. 282 ПКУ) та дослідні господарства науково-дослідних установ і навчальних закладів сільськогосподарського профілю та професійно-технічних училищ (п. 282.1.2 ст. 282 ПКУ).

Слід звернути увагу, що у питаннях звільнення від оподаткування існує певна колізія між нормами ПКУ і ЗКУ. Так, згідно з п. 283.1.2 ст. 283 ПКУ, земельний податок не сплачується за землі сільськогосподарських угідь, що

перебувають у тимчасовій консервації або у стадії сільськогосподарського освоєння. Відповідно ж до п. «в» ч. 1 ст. 205 ЗКУ, передбачено також звільнення від земельного податку земельних ділянок, що перебувають у стадії поліпшення їх стану згідно з державними та регіональними програмами. Подібну норму закріплено і в ч. 1 ст. 27 Закону України «Про охорону земель» від 19.06.2003 р. Однак у даному випадку слід керуватися нормами ПКУ, адже будь-які питання щодо оподаткування регулюються саме цим Кодексом і не можуть встановлюватися або змінюватися іншими законами України, крім законів, що містять виключно положення щодо внесення змін до цього Кодексу та/або положення, які встановлюють відповідальність за порушення норм податкового законодавства (п. 7.3 ст. 7 ПКУ). Це правило стосується і визначення об'єктів плати за землю.

Згідно зі ст. 288 ПКУ підставою для нарахування орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності є договір оренди земельної ділянки. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, які укладають договори оренди землі, повинні до 1 лютого подавати органу державної податкової служби за місцезнаходженням земельної ділянки переліки орендарів, з якими укладено договори оренди землі на поточний рік, та інформувати відповідний орган державної податкової служби про укладення нових, внесення змін до існуючих договорів оренди землі та їх розірвання до 1 числа місяця, що настає за місяцем, у якому відбулися зазначені зміни. Даною статтею визначені граничні розміри орендної плати: щодо земельних ділянок сільськогосподарського призначення річна сума платежу не може бути меншою розміру земельного податку і не може перевищувати 12% нормативної грошової оцінки (крім випадку визначення орендаря на конкурентних засадах).

Порядок обчислення та строки сплати плати за землю встановлені ст. 286-288 ПКУ. Так, на підставі п. 286.5 ст. 286 ПКУ та Порядку направлення органами державної податкової служби податкових повідомлень-рішень платникам податків, затвердженого наказом Державної податкової адміністрації України від 22.12.2010 р. №985, нарахування громадянам сум податку проводиться органами державної податкової служби, які видають платникам до 1 липня поточного року платіжне повідомлення-рішення про внесення податку за відповідною формою. Форму податкової декларації з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності) затверджено наказом Державної податкової адміністрації України від 24.12.2010 р. №1015.

У разі переходу права власності на земельну ділянку від одного власника до іншого протягом календарного року податок сплачує попередній власник за період з 1 січня цього року до початку того місяця, в якому він втратив право власності на зазначену земельну ділянку, а новий власник – починаючи з місяця, в якому у нового власника виникло право власності.

Щодо термінів сплати земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності, то податкове зобов'язання,

визначене у податковій декларації на поточний рік, сплачується рівними частками щомісяця протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) місяця (п. 287.3 ст. 287 КПУ).

Податок фізичними особами сплачується протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення. У сільській та селищній місцевості земельний податок може сплачуватися через каси сільських (селищних) рад за квитанцією про приймання податкових платежів (п. 287.5 ст. 287 ПКУ).

Юридичні особи самостійно обчислюють суму податку щороку станом на 1 січня і не пізніше 20 лютого поточного року подають відповідному органу державної податкової служби за місцезнаходженням земельної ділянки податкову декларацію на поточний рік, з розбивкою річної суми рівними частками за місяцями. При поданні першої декларації (фактичного початку діяльності як платника плати за землю) разом з нею подається довідка (витяг) про розмір нормативної грошової оцінки земельної ділянки, а надалі така довідка подається у разі затвердження нової нормативної грошової оцінки землі (п. 286.2 ст. 286 ПКУ).

Згідно з п. 286.3 ст. 286 ПКУ, платник плати за землю має право подавати щомісяця нову звітну податкову декларацію, що звільняє його від обов'язку подання податкової декларації не пізніше 20 лютого поточного року, протягом 20 календарних днів місяця, що настає за звітним. Тобто платник самостійно обирає податковий період: річний (до 20 лютого поточного року) або місячний (протягом 20 календарних днів місяця, що настає за звітним).

У такому ж порядку сплачується податкове зобов'язання з плати за землю, визначене у новій звітній податковій декларації, у тому числі за нововідведені земельні ділянки або за новоукладеними договорами оренди землі (п. 286.4 ст. 286 ПКУ).

Варто вказати і на відповідальність, яка настає за несплату або несвоечасну сплату плати за землю. Так, згідно з п. 129.1, 129.4 ст. 129 ПКУ, після закінчення встановлених цим Кодексом строків погашення узгодженого грошового зобов'язання на суму податкового боргу нараховується пеня із розрахунку 120% річних облікової ставки Національного банку України, діючої на день виникнення такого податкового боргу або на день його (його частини) погашення, залежно від того, яка з величин таких ставок є більшою, за кожний календарний день прострочення у його сплаті.

Крім того, систематична несплата земельного податку або орендної плати є підставами припинення права користування земельною ділянкою (п. «д» ст. 141 ЗКУ), а за умисне ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), якщо це призвело до фактичного ненадходження до бюджетів коштів у значних розмірах (в тисячу і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян) настає кримінальна відповідальність на підставі ст. 212 Кримінального кодексу України від 05.04.2001 р.

Що стосується поняття нормативної грошової оцінки земельних ділянок, воно наведене у ст. 1 Закону України «Про оцінку земель» – як капіталізований рентний дохід із земельної ділянки, визначений за встановленими і затвердженими нормативами. При цьому під рентним доходом розуміється дохід, який можна отримати із землі як фактора виробництва залежно від якості та місця розташування земельної ділянки.

Отже, дані про нормативну грошову оцінку земельної ділянки отримують в результаті визначення вартості земельної ділянки в грошовому еквіваленті на рентній основі за правилами і показниками, чітко регламентованими нормативно-правовими актами. Зокрема, дані про нормативну грошову оцінку земельних ділянок сільськогосподарського призначення отримують за методикою, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.1995 р. №213 «Про Методику нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів», норми якої конкретизовані у Порядку нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів, затвердженому наказом Державного комітету України по земельних ресурсах, Міністерства аграрної політики України, Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України, Української академії аграрних наук від 27.01.2006 р. №18/15/21/11.

Однак положення цих актів вже застаріли. Так, у п. 5 Методики і п. 2 Порядку закріплено, що в основу визначення нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення покладено рентний дохід, який створюється при виробництві зернових культур і визначається за даними економічної оцінки земель, проведеної ще в 1988 р. У повному обсязі нормативну грошову оцінку земель сільськогосподарського призначення проведено станом на 1 липня 1995 р., про що свідчить лист Держземагентства України від 13.02.2012 р. №1979/22/4-12 «Про застосування постанови Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2011 року №1185» [6]. Водночас Законом України «Про оцінку земель» встановлено періодичність проведення економічної та грошової оцінки земельних ділянок сільськогосподарського призначення – не рідше ніж один раз на 5-7 років (ч. 2 ст. 17, ч. 2 ст. 18).

Постановою Кабінету Міністрів України від 31.10.2011 р. №1185 «Про внесення змін до Методики нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів» п. 5 Методики було доповнено абзацом другим, відповідно до якого, для врахування змін у рентному доході, який створюється при виробництві зернових культур, до показників нормативної грошової оцінки ріллі, проведеної станом на 1 липня 1995 р. (з урахуванням індексації), застосовується коефіцієнт 1,756. Показники нормативної грошової оцінки гектара ріллі окремої земельної ділянки, проведеної станом на 1 липня 1995 р., застосовуються із коефіцієнтом, визначеним абзацом другим п. 5 Методики (п. 191 Методики). Але даним

нормативно-правовим актом не вирішено проблему порушення норм Закону України «Про оцінку земель» щодо періодичності проведення оцінки земель.

Науковці також звертають увагу на недостатність використання для грошової оцінки земель однієї групи культур (зернових), оскільки зернові вирощуються не на всіх ґрунтах України. Основою при визначенні рентного доходу певної земельної ділянки мають бути усі культури сівозміни, встановленої для агрокліматичної зони, типу ґрунту, на якому розташована ділянка, а також спеціалізації рослинництва у відповідності із ринковою кон'юнктурою [5, с. 120-121]. Крім того, в Методиці не знайшов відображення екологічний чинник, який може значно впливати на якісні характеристики землі, а відповідно, і на рівень доходності земельної ділянки [2, с. 8].

Вищевказані недоліки, які перешкоджають правильному визначенню нормативної грошової оцінки земельних ділянок і, відповідно, правильному встановленню плати за землю, необхідно усунути шляхом внесення змін і доповнень до вищезгаданих Методики та Порядку, а також оновлення даних економічної оцінки земель, що є основою при проведенні нормативної грошової оцінки земельних ділянок (ч. 3 ст. 5 Закону України «Про оцінку земель»).

Таким чином, оподаткування земель сільськогосподарського призначення здійснюється у двох формах: сплата земельного податку (власниками земельних ділянок, власниками земельних часток (паїв) та постійними землекористувачами) або орендної плати (орендарями земельних ділянок державної і комунальної власності). При цьому оподаткування виконує не лише фіскальну функцію – забезпечення надходжень платежів за землю до бюджетів місцевого самоврядування, а й землеохоронну функцію – забезпечення раціонального використання та охорони земель відповідних населених пунктів за рахунок коштів, отриманих від плати за землю. Недоліки оподаткування, в першу чергу, криються в порядку проведення оцінки земель сільськогосподарського призначення, від повноти і достовірності даних якої залежить правильне встановлення ставок земельного податку або розміру орендної плати.

Література

1. Земельний фонд України станом на 01.01.2011. – Режим доступу : www.dazru.gov.ua/terra/control/uk/publish/article?art_id=121570&cat_id=97786. – Назва з екрану.
2. Ковальова О.М. Економічна оцінка сільськогосподарських земель з урахуванням соціального та екологічного чинників : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд.екон. наук : 08.07.02 «Економіка сільського господарства і АПК» / О.М. Ковальова. – Суми, 2002. – 19 с.
3. Мірошніченко А.М. Земельне право України : навчальний посібник. – К. : Алерта, ЦУЛ, 2011. – 678 с.

4. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України: в 3 т. / [за заг. ред. М.Я. Азарова]. – К. : Міністерство фінансів України, Національний університет ДПС України, 2010. – Т.3. – К., 2010. – 725 с.

5. Положій В.М. Проблеми економічної оцінки землі в Україні / В.М. Положій, О.М. Ковальова // Механізми регулювання економіки, економіка природокористування, економіка підприємства та організація виробництва. – Т.1 : Еколого-економічні проблеми інноваційних процесів. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія-1» ЛТД, 1999. – 176 с.

6. [Про застосування постанови Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2011 року №1185] : лист Державного агентства земельних ресурсів України від 13.02.2012 р. №1979/22/4-12 // Вісник податкової служби України. – 2012. – №8.

7. Про затвердження форм державного акта на право власності на земельну ділянку та державного акта на право постійного користування земельною ділянкою : постанова Кабінету Міністрів України від 02.04.2002 р. №449 // Офіційний вісник України. – 2002. – №14. – Ст. 753.

О правовом регулировании налогообложения земель сельскохозяйственного назначения

Кучаковская Н.А.

В статье проведено исследование правового регулирования платы за земли сельскохозяйственного назначения. Установлен порядок определения размера земельного налога и арендной платы за земли данной категории, а также порядок и сроки их уплаты. Выявлены недостатки правового регулирования налогообложения земель.

Ключевые слова: земли сельскохозяйственного назначения, нормативная денежная оценка земель, плата за землю, земельный налог, арендная плата.

To the question of the legal regulation of taxation of lands of agricultural designation

Kuchakovskaya N.A.

In the article the legal regulation of taxation of lands of agricultural designation is explored. The procedure for determining the amount of land tax and lease payment for land of this category is established. The procedure and periods for payment of land tax and lease payment for land are established. The shortcomings of legal regulation of taxation of lands are identified.

Keywords lands of agricultural designation, the normative valuation of lands, the payment for the use of land, land tax, lease payment.